24-мĕш çул тухать. Хакĕ 15 пус.

1941
ОКТЯБРЬ
25
ШАМАТКУН
252 (5967) №

Чăваш Коммуни

Пĕтĕм тĕнчери пролетарисем, пĕрлешĕр!

ВКП(б) ОБКОМĔПЕ
ШУПАШКАР ХУЛА КОМИТЕЧĔН,
ЧАССР ВЕРХОВНЫЙ СОВЕЧĔН
ТАТА ШУПАШКАР ХУЛА СОВЕЧĔН
ХАÇАЧĔ.

Рационализаципе изобретательство вăрçă вăхăтĕнче

Халĕ пирĕн предприятисенчи руководительсем, инженерсем, техниксем, мастерсем, малта пыракан рабочисем техникăна малалла лайăхлатса пырас, çĕнĕ машинăсем тата изделисем туса кăларас, машинăсене рационализацилесе ĕç хăвăртлăхне ÿстерес тĕлĕшпе ырми-канми ĕçлеççĕ. Фабрикăсенче, заводсенче тата ытти предприятисенче производство новаторĕсен движенийĕ сарăлса пырать. Вĕсем промышленность предприятийĕсенче хаклă изобретенисем тăваççĕ, машинăсене лайăхлатмалли, вĕсен ĕç хăвăртлăхне ÿстермелли сĕнÿсем параççĕ.

Канашри вагонсем юсакан заводри тимĕрçĕ-стахановец В. Ведь юлташ хăйĕн станокне рационализацилесе унăн ĕç хăвăртлăхне 2—3 хут ÿстернĕ. Тимĕрçĕ Кириленко юлташ рационализаци ĕçĕнче активлăн хутшăнса ĕçлет. Унăн сĕнĕвĕ станокăн ĕç тухăçлăхне 4 хут ÿстерет.

Шупашкарти автомобильсем юсакан мастерскойĕнче ĕçлекенсем те станоксене, машинăсене рационализацилес тĕлĕшпе паха ĕçсем тăваççĕ. Мастерскойĕнчи технорук Гро юлташ машинăсене урăхлатас, материала, ĕç вăхăтне перекетлес тĕлĕшпе темиçе сĕнÿ панă. Вĕсенчен пĕри питĕ пысăк тупăш парать. Мирлĕ вăхăтра мастерскойĕнче тимĕр шăратнă чухне кислородпа ĕçлекен машинăпа усă курнă, кислорода урăх заводран турттарса килнĕ. Технорук Гро сĕннĕ тăрăх халĕ электросваркăпа ĕçлеме тытăннă. Çапла туни аякран турттарса килекен кислорода 75 процент перекетлесе хăварать. Кунсăр пуçне электроэнерги 10 хут сахалтарах пĕтет, ĕç тухăçлăхĕ 3 хут ÿсет. Фабрикăсенче, заводсенче çавнашкал хаклă сĕнÿсене пурнăçлани государствăна темиçе çĕршер, пиншер тенкĕ тупăш парать, оборонăна çирĕплетме пулăшать.

Вăрçă обстановки производствăна нумай улшăнусем кĕртрĕ. Предприятисенчи станоксем, машинăсем халĕ урăхла, вăрçă вăхăтĕнчи хăвăртлăхпа ĕçлеççĕ. Çынсем те халĕ мирлĕ вăхăтри пек мар, урăхла ĕçлеççĕ. Пирĕн талантлă халăх вăрçăн хаяр кунĕсенче рационализаципе изобретательство енĕпе те пысăк çитĕнÿсем турĕ. Ĕç патриочĕсем вĕçĕмсĕрех çĕнĕ çĕнетÿсем, çĕнĕ изобретенисем шыраççĕ. Предприятисенче инженерсен, техниксен, ĕç командирĕсен творчествăллă шухăшĕ вăйлăн ÿссе пырать. Кашни инженер, техник, производство командирĕ, малта пыракан рабочи ĕç тухăçлăхне ÿстерсе продукци ытларах туса кăларма çĕнĕ майсем тупас шухăш-кăмăлпа пурăнать.

Час-часах çакăн пек пулать: рационализатор-изобретатель хăй куллен туса пыракан ĕç процесне лайăх вĕренсе çитнĕ, анчах унăн техникăллă пĕлĕвĕ çителĕксĕр. Çавăн пек рабочисене инженерсемпе техниксен пур енчен те пулăшса пымалла. Унăн творчествăллă шухăшне тĕрĕс çул çине тăратмалла. Пирĕн предприятисенче халĕ нумай станоксемпе тата машинăсемпе çĕнĕ, çамрăк рабочисем ĕçлеççĕ. Вĕсене кашнинех харпăрхăй ĕçлекен станока е машинăна вĕренсе алла илме пулăшмалла. Кашни рабочи хăйĕн станокĕн кашни пайне тĕплĕн пĕлсе тăтăр.

Шупашкарти арманта ĕçлекен Запольская юлташ моторист профессине вĕренсе алла илчĕ. Халĕ вăл моторпа лайăх ĕçлесе пырать. Милютинри вăрман пунктĕнче ĕçлекен шофер Степанов юлташ та хăйĕн машинине тĕплĕн пĕлсе тăрать, уйăхри ĕç нормине ытлашшипех тултарать, чылай горючи перекетлесе хăварать. Машина кăшт пăсăлсан, вăл ăна ĕç вăхăтĕнчех юсаса лартать. Машинăна хăй мĕнле ĕçлеттерес тенĕ пек ĕçлеттерет. Çĕмĕрлери «Большевик» заводри çамрăк рабочисем те техникăна кĕске вăхăтрах вĕренсе çитсе 2-шер норма тултарса ĕçлеме пуçларĕç. Çамрăк рабочи К. Липатов нумаях та пулмасть ученик пулса ĕçленĕ, халĕ вăл мастер, хăй тĕллĕнех ĕçлет, ĕç нормине 200 процент ытла тултарса пырать.

Производствăра 2—3 норма тултарса ĕçлесси производство техникине урăхлатса, çĕнетсе, вăрçă интересне пăхăнтарнинчен нумай килет. Вăрçăн йывăр кунĕсенче пирĕн хамăрăн предприятисенчи вăйлă техника мĕн пама пултарнине пĕтĕмпех илсе усă курассишĕн кĕрешмелле. Вăрçă условийĕ заданисене ытларах та ытларах ÿстерсе пурнăçа кĕртме хушать. Пирĕн производство командирĕсен график тăрăх йĕркеллĕ ĕçлесе пыма мĕн чăрмантарма пултарнине малтанах курса, вăл чăрмавсене сирсе пымалла.

Халĕ техникăна нихăçанхи пек мар ÿстерсе пырас пулать. Рационализаторла сĕнÿсене пурне те тимлĕн пăхса тухса, вĕсем ĕçре усăллипе усăллă маррине васкавлăн татса памалла. Усăллă пулсан, вĕсене хăвăртрах пурнăçламалла. Çапла туса пыни рационализатора савăнтарать, ăна çĕнĕ изобретенисем тума хавхалантарать.

Рационализаципе изобретени ĕçĕ — чыслă ĕç. Вăл ĕç хăй тĕллĕн пулса пырасса шанса ларма юрамасть. Нумай предприятисенче çак тĕлĕшпе консультацисем ĕçлеççĕ. Инженерно-технически работниксем консультаци ĕçне активлăн хутшăнса ĕçлени кирлĕ. Рабочи-рационализаторсене консультацисем парса, çĕнĕ çитĕнÿсем тума пулăшса пымалла. Парти, комсомол, профсоюз организацисемпе предприяти руководителĕсен çав ĕçсене тĕрĕс организацилесе, куллен йĕркелесе пымалла.

Октябрь уявĕ умĕнхи социализмлă ăмăрту

Нормăна тултарман рабочисем çук

Пирĕн цех коллективĕ отечественнăй вăрçă кунĕсенче çĕршыва мĕнле те пулсан ытларах тата пысăк пахалăхлă продукци туса парас шухăш-кăмăлпа ĕçлет. Рабочисемпе работницăсем кунран кун çĕнĕ çитĕнÿсем тăвассишĕн кĕрешеççĕ. Çак кĕрешÿ уйрăмăнах юлашки вăхăтра анлăн сарăлса кайрĕ.

Сентябрь уйăх планне эпир 120 процент тултартăмăр. Мускаври Л. М. Каганович ячĕпе тăракан завод коллективĕ Октябрь уявне производствăллă çитĕнÿсем тупипе кĕтсе илме чĕнсе калани çине сÿтсе-явнă хыççăн, эпир хамăр çине октябрь уйăх планне 125 процентран кая мар тултарма обязательство илтĕмĕр. Цех коллективĕ илнĕ обязательствăна начар мар пурнăçа кĕртсе пырать. Вăтамран илсен, цех кашни кун хăйне панă задание 120 процентран кая мар тултарса ĕçлет.

Паянхи куна пирĕн цехра нормăна тултарман рабочисем çук. Нумаях та пулмасть производствăна пырса кĕнĕ работницăсем те халь хăйсен ĕç нормисене ытлашшипех тултарса пыраççĕ. Сăмахран, красноармеецсен арăмĕсем: Анна Роткина, Александра Никитина, Александра Богачева тата ытти юлташсем те технологи процесне хăвăрт вĕренсе çитрĕç, халĕ вĕсем нормăна 120 процент таран тултараççĕ.

Эпир хамăр умма, плана ирттерсе тултарнипе пĕрлех, продукци пахалăхне лайăхлатас, унăн хăйне ларакан хакне йÿнетсе пырас задачăна лартнă. Вĕсене те пирĕн коллектив тивĕçлĕхех пурнăçлĕ.

П. ЩУКИН.

Çĕмĕрлери «Большевик» заводри скумпи цехĕн начальникĕ.

Комсомолка ертсе пыракан бригадăра

ИШЛЕИ. Аначкассинчи «Коммунист» колхозра 3 бригада. Иккĕмĕш бригадăн бригадирĕ пулса комсомолка Надежда Иванова ĕçлет. Ытти бригадăсемпе танлаштарсан, унăн бригади яланах малта пырать.

Колхозра кĕске вăхăт хушшинче пурнăçламалли ĕç сиксе тухать-и, пĕр-пĕр колхозник ĕçе тухман-и е хĕрсе авăн çапнă хушăрах машинăн уйрăм чăçĕсем ванса, çĕмĕрĕлсе кайнă-и, ĕçчен, патвар чĕреллĕ, яланах хаваслă, усă кăмăллă комсомолка-бригадир çитменлĕхсене çийĕнчех пĕтерме, ĕçе тĕплĕн тума тăрăшать. Ĕçре кирек мĕнле чăрмав пулсан та, Надеждăн ĕçчен алли ăна хута ямасăр уйăрăлмасть.

Бригадăри тăватă звеноран иккĕшне çамрăксем А. Бычковăпа О. Николаева, тепĕр иккĕшне çитĕннĕ колхозниксем Н. Артемьевпа Смелова ертсе пыраççĕ. Звеносем ăмăртса ĕçлеççĕ. Унсăр пуçне Н. Иванова бригади пĕрремĕш бригадăпа ăмăртать.

Иккĕмĕш бригада ыраша кĕске срокра вырса пĕтерсе, кĕлтесене капана хыврĕ. Çурхи тырăсене те ытти бригадăсенчен малтан вырса пĕтерчĕ. Уйри ĕçсене пуçтарнă вăхăтра бригадăра двухсотниксен йышĕ кунран-кун йышланса пычĕ. О. Николаева, А. Бычков, А. Михайлова, С. Белова, В. Белова, А. Петров, Н. Бычков, Д. Семенова, Е. Иванов, Н. Артемьев, И. Петров, А. Смелова ячĕсем колхозра пурне те паллă.

Октябрĕн 1-мĕш тĕлне бригада кĕлтесене пĕтĕмĕшпех капана хывса пĕтерчĕ. 22 гектар çинчи ыраша çапса пуçтарнă. Çĕрулмине кăларса пĕтернĕ. Бригадăра колхозниксем аслă уяв умĕнхи ăмăртăва хутшăнчĕç.

— Манăн упăшка фашизма хирĕç кĕрешсе пуçне хучĕ. Пысăк хуйхă. Çĕнтерĕве кĕрешсе илмеллине эпĕ лайăх ăнланатăп. Çавăнпа уяв умĕнхи социализмлă ăмăртăва хутшăнса, тăрăшса ĕçлеме пулатăп,—тет колхозница Анна Белова.

Бригада хĕллене хатĕрленес тĕлĕшпе лайăх ĕçлерĕ. Пĕтĕмпе 73 тонна силос хывса хăварнă. Халĕ купăста çулçисенчен силос хывма хатĕрленеççĕ.

А. МИХАЙЛОВ.

Партиллĕ-политикăллă ĕçе малалла вăйлатса пырассишĕн

И. ЧАРЫКОВ

ВКП(б) Обкомĕн тата хула комитечĕн секретарĕ

* * *

Пирĕн тăван çĕршыв умне пысăк хăрушлăх тухса тăчĕ. Юн ĕçсе тăранма пĕлмен фашистла правительсем, çавтери пысăк çухатусем тÿснине пăхмасăр, пирĕн çĕршывăн чи кирлĕ центрĕсене тытса илме хăтланаççĕ. Тăшман урса кайсах авантюрăсем тăвать. Вăл Хĕвелтухăç фронтне хăйĕн мĕнпур резервĕсене пухса килчĕ, Итали, Румыни, Венгри тата Финлянди войскисене çапăçăва кĕртсе ячĕ. Фашистла тискерсен йыткĕтĕвĕсем социализмлă тăван çĕршывăн чĕрине—Мускава, Донбаса, Ленинграда хăратса тăраççĕ.

Геройла Хĕрлĕ Çар тăшман çулне хурçă стена пек пÿлсе тăрать. Хăватлă совет халăхĕ тăван çĕршыва хÿтĕлеме юмахри паттăр пек çĕкленсе тăчĕ. Йывăр испытанисен вăхăтĕнче Совет государствинчи ĕççыннисем Ленин — Сталин партийĕн никам çĕнтерейми ялавĕ айне тăрса хăйсен речĕсене татах та ытларах пĕтĕçтереççĕ, всевобуч подразделенийĕсенче çар ĕçне тимлĕн вĕренеççĕ, ĕçре тĕлĕнмелле пысăк героизм кăтартаççĕ, хăйсен мĕнпур вăйне, хăйсен пĕтĕм хăватне фронта çирĕплетес, тăшмана çапса аркатас ĕçе параççĕ.

Отечественнăй вăрçă парти организацийĕсене пĕтĕм ĕçе вăрçă вăхăчĕ ыйтнă пек татăклăн çĕнетсе урăхлатма ыйтать. Çирĕм çул ытла каярах, белогвардеецсемпе интервентсем хĕсчине сирсе янă çамрăк Совет республики ура çине тăма тытăннă вăхăтрах, Владимир Ильич Ленин çапла каланă: «Пуринчен малтан тата пуринчен ытларах мĕнпур коммунистсен, вĕсемпе пĕр шухăшлисен пурин те, тÿрĕ кăмăллă мĕнпур рабочисемпе хресченсен, советăн мĕнпур работникĕсен, **хăйсен пĕтĕм ĕçне**, хăйсен пĕтĕм вăйĕпе хăватне **тÿрех вăрçă задачисем** çине куçарса, **вăрçă вăхăтĕнчи пек ĕçлеме тивĕçлĕ**».

Парти организацийĕсен халĕ çавтери оперативно ĕçлени кирлĕ. Вĕсем боевой штаб пек тĕп-тĕрĕс ĕçлеме тивĕçлĕ. Ларусем сахалрах тăвас пулать, вăрăм сăмахсем сахалрах каламалла тата пысăк резолюцисем сахалрах çырмалла, чĕрĕ, конкретнăй ĕç ытларах пултăр, партипе правительствăн заданийĕсене пурнăçа кĕртнĕ чухне организованность тата дисциплина ытларах пултăр. Коммунистсен пĕтĕм ĕçĕ пĕртен-пĕр шухăша пăхăнса тăмалла, вăл—ĕççыннисен вăйне тата кăмăлне хаяр та ултавлă тăшмана—Германи фашизмне пĕтерсе тăкас ĕçе мобилизацилесси пулмалла.

Парти организацийĕсем хăйсен ĕçне мĕн чухлĕ хăвăртрах çĕнетсе урăхлатĕç, тыл ĕçĕ мĕн чухлĕ йĕркеллĕ тата тĕрĕс пулса пырĕ, пирĕн юратнă çулпуç Сталин юлташ радио тăрăх тухса каланă сăмахра кăтартса панисене мĕн чухлĕ тĕрĕсрех тата туллинрех пурнăçа кĕртĕпĕр,—пирĕн тăван çĕршыва хăратса тăракан питех те пысăк хăрушлăха çавăн чухлĕ хăвăртрах сирсе яма пултарăпăр.

«Чи малтан çакă кирлĕ,—тесе кăтартса панă Сталин юлташ,—пирĕн çынсем, совет çыннисем, пирĕн çĕршыв умне тухса тăнă хăрушлăха пĕтĕмĕшпех ăнланса илмелле, йăваш чунлă пулма, тимсĕрлĕхлĕ пулма пăрахас пулать, мирлĕ строительство вăхăтĕнчи шухăш-кăмăлсене пăрахас пулать; вăл шухăш-кăмăлсем вăрçăччен вăхăтра пулма пултарнă, анчах хальхи вăхăтра, положение вăрçă тĕпренех улăштарнă чухне, вĕсем пысăк сиен кÿме пултараççĕ».

Йăваш чунлă тата тимсĕрлĕхлĕ пулнине, çавăра карса ларнине, тирпейсĕрлĕхе вăрçă обстановкинче пачах тÿсме çук. Аслă Сталин кăтартса панисене хăвăртрах пурнăçа кĕртес пулать тата пирĕн тылăн пĕтĕм ĕçне урăхлатса, вăрçă вăхăтĕнчи пек, çĕнĕ йĕркепе туса пымалла.

Партиллĕ-политикăллă ĕç хальхи вăхăтра шăпах ĕнтĕ пирĕн тапхăрти кирлĕрен те кирлĕ çак боевой задачăна татса парас тĕлĕшпе пулса пымалла. Тыл ĕçĕ политика енчен çирĕп пулмалла, хамăрăн пĕтĕм вăя фронтпа тыла никам аркатайми туса хурас ĕçе ямалла, промышленноçăн мĕнпур предприятийĕсенче, мĕнпур колхозсемпе учрежденисенче ĕç йĕркеллĕ тата пĕр кăлтăксăр пулса пымалла,—çакă вăл вăрçă условийĕсенче парти организацийĕсен чи кирлĕ обязанноçĕ пулса тăрать. Пĕтĕм организациллĕ ĕçе тата пропагандăпа агитаци ĕçне çакна пăхăнтарас пулать. Фронт заказĕсене тĕрĕс тата пĕр кăлтăксăр пурнăçа кĕртес ĕçре, геройла Хĕрлĕ Çар валли хĕçпăшалсем, снаряжени тата продовольстви туса кăларас ĕçре парти организацийĕсен руководитель-хозяйственникĕсене пур майсемпе те пулăшса пымалла. Чĕртаварсене, топливăна, электроэнергине сахалрах расходламалла, продукцие икĕ хут, виçĕ хут ытларах туса кăлармалла—çакăн пек тума ыйтать ĕнтĕ вăрçă обстановки. Социализмлă ăмăртăва анлăрах сармалла, стахановла движение пур çĕрте те вăйлатса пымалла, нумай станокпа ĕçлекенсен тата темиçе профессипе ĕçлекенсен движенине пуçарса ертсе пымалла, хĕрарăм вăйĕпе производствăра ытларах усă курмалла. Вырăнти мĕнпур ресурссене тимлĕн шыраса тупмалла тата вĕсемпе ĕçре усă курмалла, пуçарулăхпа тавçăрулăх кăтартас пулать, аякран кÿрсе килекен янтă япаласем çине сахалрах шанса ларас пулать. Производствăри пуçламăш организацисен администраци ĕçне контрольлес правăпа—ВКП(б) уставĕ панă çак правăпа уйрăмах анлăн усă курмалла.

Пирĕн тăван çĕршыв тÿссе ирттерекен хаяр вăхăт советăн мĕнпур çыннисем умне, уйрăмах коммунистсем умне, калама çук пысăк требованисем кăларса тăратать. Хальхи вăхăтра мирлĕ тапхăрти виçесемпе нормăсем пулма пултараймаççĕ. Халĕ мирлĕ вăхăтринчен ытларах та лайăхрах ĕçлени кирлĕ. Хăйсен пурнăçне Ленинăн—Сталинăн аслă ĕçĕпе ĕмĕрлĕхех çыхăнтарнă большевиксем чи кирлĕ участоксенче хăйсен примерĕпе массăсене хавхалантарса пыраççĕ тата хавхалантарса пымалла та, вĕсем массăсене большевикла партин никам çĕнтерейми ялавĕ тавра пĕтĕçтереççĕ.

Çĕмĕрлери древкомбинатра ĕçлекен токарь ВКП(б) членĕ Корнеев юлташ детальсене ĕçлесе хатĕрлес процеса рационализациленĕ, халĕ вăл производствăллă заданисене çичĕ хут ирттерсе тултарать. Улатăрти паровозсем юсакан заводăн токарно-механически цехĕнче ĕçлекен строгальщик-коммунист Канов юлташ ĕçре нихăçан та брак тумасть тата тăтăшах виçшер норма тултарать. Канашри вагонсем юсакан заводри коммунистсем: токарь Гоцуляк юлташ заданине 375 процент, Григорьев юлташ 225 процент тултараççĕ. Вăрçă вăхăтĕнче производствăра ĕçлесе пысăк çитĕнÿсем тунăшăн Чăваш АССР Верховный Совечĕн Президиумĕ çак кунсенче предприятисемпе транспортри чи лайăх стахановецсене 20 çынна Хисеплĕ грамотăсем парса наградăларĕ. Малта пыракан çак юлташсем хушшинче коммунистсем те сахал мар. Коммунистсем пур çĕрте те ĕçе пуçарса пыраççĕ, вĕсем хурçă пек çирĕп дисциплинăн, паттăрлăхăн, пĕтĕм вăйран тăрăшса ĕçленин тата пуçарулăхăн образецĕсене кăтартаççĕ.

Вăрçă парти руководителĕсен умне çирĕп требованисем кăларса тăратрĕ. Халĕ ĕнтĕ вĕсен пахалăхне боевой ĕçсем тăрăх, пуçламăш парторганизацисен ĕçне вăрçă вăхăтне тивĕçлĕ пек мĕнле хăвăрт тата оперативно урăхлатса çĕнетнĕ тăрăх, парти аппарачĕ массăпа мĕнле çывăх çыхăнса тăнă тата унăн ĕçĕсем вăрçă вăхăчĕн условийĕсенче мĕнтери ăнăçлăн пынă тăрăх тĕрĕслеççĕ.

Партин республикăри райкомĕсем чылайĕшĕ тата пуçламăш парторганизацисем нумайĕшĕ çĕршыв умĕнчи ответлăха туйса илсе, вăрçăн малтанхи кунĕсенчех хăйсен пĕтĕм ĕçне ылханлă тăшмана çĕмĕрсе тăкассине организацилес задачăсене пăхăнтарса туса пыма тытăнчĕç. Сăмахран, партин Калинински райкомĕ парторганизацисене тата юлса пыракан колхозсене пулăшас тата контроль туса тăрас ĕçе вăйлатнă, активпа куллен ĕçлет, хăйĕн решенийĕсене тата партин çÿлти оргăнĕсем йышăннă постановленисене пурнăçа кĕртнине çирĕппĕрех тĕрĕслесе тăма тытăнчĕ, массăсем хушшинче политикăллă агитаци ĕçне лайăхлатрĕ. Организациллĕ-партиллĕ ĕçсене хуçалăх задачисемпе тĕрĕс çыхăнтарса пĕлсе туса пыни партипе правительствăн мĕнпур мероприятийĕсене ăнăçлăн пурнăçа кĕртсе пыма май панă. Район уборкăна авăн ирттерчĕ, тырă вырас ĕçе сентябрĕн 15-мĕш тĕлнех вĕçленĕ, тырпула капана вăхăтра хывнă, силос хывас плана тултарнă, техникăллă культурăсене пухса кĕртнĕ тата кĕрхи çĕртме чылай тунă. Партин Калинински райком секретарĕ тата ертсе пыракан ытти юлташсем те агитациллĕ-массăллă ĕçсене хăйсем туса пыраççĕ. Райком секретарĕ Кудряшов юлташ вăрçă пуçланнăранпа колхозниксен пухăвĕсенче, митингсенче, агитаторсен семинарĕсенче 15 хутчен политикăллă докладсем туса панă. Çавăн пекех ВКП(б) райкомĕн секретарĕ Семенов, ĕççынни депутачĕсен райсовет исполкомĕн председателĕ Иванов тата ытти юлташсем те час-часах докладсем туса параççĕ. Райком çумĕнчи докладчиксен группинче ертсе пыракан работниксем 23 çын тăраççĕ.

Районри руководительсен примерĕ тăрăх ку ĕçе ялти актив та авăн хутшăнать. Сăмахран, «Новый путь» колхоз председателĕ парти членĕн кандидачĕ Ситов юлташ Хăмăшри агитколлектива лайăх ертсе пырать. Çав агитколлектив ĕçлекен «Броневик» тата «Новый путь» колхозсем ялхуçалăх ĕçĕсене ăнăçлăн вĕçленĕ. «Новый путь» колхоз государство умĕнчи обязательствăсене пур енĕпе те пĕтĕмпех тултарнă.

Çавăн пек ĕçе тĕрĕс урăхлатса çĕнетнĕ тата масса хушшинчи партиллĕ-политикăллă ĕçсене хуçалăх задачисемпе пĕлсе çыхăнтарса туса пынă примерсене нумай илсе кăтартма пулать.

Çапах та çакна палăртса хăвармалла: ВКП(б) хăшпĕр райкомĕсем тата пуçламăш парторганизацисем хăйсен ĕçне вăрçă вăхăтне тивĕçлĕ пек урăхлатса çĕнетессине пĕр енчен çеç пырса пăхнă. Вĕсем хуçалăх ыйтăвĕсемпе ĕçлесе, партиллĕ-политикăллă ĕçе вăйлатас вырăнне, ăна йăвашлатрĕç, парти пухăвĕсене, райком пленумĕсене, актив пухăвĕсене пухма пăрахрĕç, масса хушшинче политикăллă агитаци ĕçне начарлатса ячĕç, парти ретне илес тата çамрăк коммунистсене воспитани парас тĕлĕшпе ĕçлессине йăвашлатрĕç, Пĕтĕм Союзри XVIII партконференцин решенийĕсене пурнăçа кĕртесси çинчен манса кайрĕç. Çавнашкал парторганизацисен руководителĕсем вĕсем партиллĕ-политикăллă ĕç партин питĕ те пысăк ĕçĕ, уйрăмах унăн пĕлтерĕшĕ хальхи вăхăтра, вăрçă вăхăчĕн условийĕсенче, ÿснине маннă, вĕсем мĕнпур организациллĕ тата хуçалăх ĕçĕсене масса хушшинче кашни кунах политикăллă ĕçсем туса пынипе большевикла çыхăнтарса пымалла тесе Сталин юлташ кăтартса панисене манса кайнă.

Йĕпреç районĕ кăçал хуçалăхпа политикăллă кампанисенче пур енĕпе те чылай юлса пырать. Вăл тырпула, çĕрулмине тата вăрлăхлăх акнă курăксене пухса кĕртес, тырпула капана хывас тата авăн çапас, силос хывас, кĕрхи çĕртме тăвас ĕçсене вăраха ячĕ. Йĕпреç районĕ государство умĕнчи обязательствăсене тултарас енĕпе те начар ĕçлет.

Йĕпреç районĕ çавăн пек намăсла кая юлса пыни парти райкомĕн бюровĕ тата унăн пĕрремĕш секретарĕ пулнă Кужиков юлташ хăйсен ĕçне вăрçă вăхăтне тивĕçлĕ пек урăхлатса çĕнетменнинчен, вĕсем партиллĕ-политикăллă ĕçĕн вăрçă вăхăтĕнчи пысăк пĕлтерĕшне ăнланса илменнинчен çеç килнĕ. Отечественнăй вăрçă вăхăтĕнчи виçĕ уйăх хушшинче пленум тата парти пухăвĕ пĕрре те ирттермен. Райком бюровĕ партиллĕ-политикăллă ĕç çинчен сайра-хутра çеç сÿтсе-явнă. Райком нумай чухне ВКП(б) Обком бюровĕ йышăннă решенисене сÿтсе-явасси çине çиелтен пăхнă тата ăна ячĕшĕн çеç тунă. Акă, парти райкомĕ массăллă-агитациллĕ ĕç мĕнле тăни çинчен ВКП(б) Обкомĕн бюровĕ июлĕн 3-мĕшĕнче йышăннă постановленине сÿтсе-явнă пулнă, райком ку ĕçри çитменлĕхсене тĕплĕн уçса парас тата вăл çитменлĕхсене пĕтерес тĕлĕшпе практикăллă мероприятисем палăртса хăварас вырăнне, бюрократла çапла çырса хунă: «ВКП(б) Чăваш Обком бюровĕн решенийĕ тăрăх ĕçлес тата ăна пурнăçлас».

Хăй мирлĕ вăхăтри меслетсемпех ĕçлесе пырса, ВКП(б) райкомĕ пуçламăш организацисен ĕçне вăрçă вăхăтне тивĕçлĕ йĕркепе урăхлатса çĕнетеймен. Парторганизаци секретарĕсен канашлăвĕсене май уйăхĕ хыççăн пĕре те пухман. Нумай çĕрте коммунистсен пĕрлехи пухăвĕсене виç-тăватшар уйăх хушши ĕнтĕ туса ирттермен. Райком членĕсемпе районри партактив ялти парторганизацисене хуçалăхлă-политикăллă задачăсене хастарлăн пурнăçа кĕртсе пырас ĕçе колхозниксен массисене мобилизацилеме кирлĕ пек пулăшса пыман.

Партин Улатăр райкомĕпе унăн пĕрремĕш секретарĕ Красильников юлташ парторганизаци ĕçне вăрçă вăхăтне тивĕçлĕ йĕркепе питех те çителĕксĕр урăхлатса çĕнетсе пырать. Кунта нумай шавлаççĕ, калаçаççĕ, канашлусемпе пухусем питĕ нумай туса ирттереççĕ, вăрăм резолюцисемпе решенисем йышăнаççĕ, анчах та ĕçе чăннипех урăхлатса çĕнетни курăнмасть. Райком партин пуçламăш организацийĕсене çителĕксĕр пулăшса пырать, хăйĕн решенийĕсене пурнăçа мĕнле кĕртсе пынине тĕрĕслемест, тата пуринчен те ытларах—партиллĕ-политикăллă ĕçе начар туса пырать. Райком пленумĕ кунта апрель уйăхĕнчепе пĕре те пухăнман, районри партактив пухăвĕсем март уйăхĕнчепе пулман. Пуçламăш организацисен секретарĕсене çителĕксĕр ертсе пынине çак факт та кăтартса парать: пуçламăш организаци секретарĕсенчен нумайĕшĕсем ĕçе вăрçă вăхăтне тивĕçлĕ йĕркепе урăхлатса çĕнетесси мĕне пĕлтернине те халиччен ăнланса çитмен-ха. Райпотребсоюзри коммунистсен пухăвĕ, сăмахран, çак ыйтăва сÿтсе-явса анекдотла решени йышăннă. Пуху партин мĕнпур членĕсене «хăйсен ĕçне хальхи вăхăтри вăрçă обстановки ыйтнă пек вăрçă вăхăтне тивĕçлĕ йĕркепе ик-виçĕ кун хушшинче пĕтĕмĕшпех урăхлатса çĕнетме» хушнă.

Улатăр районĕ ялхуçалăх ĕçĕсемпе тÿсме çук кая юлса пынине районра партиллĕ-политикăллă ĕçе начар йĕркеленипе кăна, массăллă агитаци ĕçĕ шăлсăр пулнипе тата вăл практикăллă задачăсенчен татăлса кайнипе кăна ăнлантарса пама пулать. Район руководителĕсем ĕççыннисем умĕнче докладсем питех те сахал туса параççĕ. Иккĕмĕш вырăнта тăракан работниксен доклачĕсемпе калаçăвĕсем çивчĕ мар, вĕсем мобилизацилеме пултараймаççĕ.

Сталин юлташ пире çапла вĕрентет: пĕр-пĕр ĕçре çитĕнÿ тăвас тесен, чи малтан палăртнă мероприятисене пурнăçа кĕртессишĕн кĕрешĕве организацилени кирлĕ. Ертсе пыракан оргăнсен решенийĕсене тата харпăрхăйĕн решенийĕсене мĕнле пурнăçа кĕртсе пынине вăхăтра тата тĕплĕн тĕрĕслесе пырасси—кашни парторганизаци ĕçĕн, уйрăмах вăрçă вăхăтĕнчи условисенчи ĕçĕн законĕ пулса тăрать. Çак енĕпе пăхсан, партин Канаш райкомĕн ĕçĕнчи тĕрĕс мар меслетсенчен ниепле те иртсе кайма çук. Канаш райкомĕ ВКП(б) Обком бюровĕн решенийĕсене сÿтсе-явас ĕç çине час-часах формально пăхать. Августăн 20-мĕшĕнче, сăмахран, райком хăйĕн пĕр ларăвĕнче парти Обком бюровĕн темиçе решенине сÿтсе-явнă та, вĕсенчен нумайĕшне «асра тытас тата çакăн тăрăх ĕçлесе пырас» тесе йышăннă. Çакăн хыççăн мĕнпур решенисене мĕнле пурнăçа кĕртсе пынине тĕрĕслесси ăçтан пулма пултарать-ха ĕнтĕ?

Пуçламăш организацисен секретарĕсем нумайĕшĕ Хĕрлĕ Çара кайнă пирки вĕсен составĕ чылаях çĕнелнĕ. Çĕнĕ çынсене, парти организацийĕсене ертсе пырас ĕçе пĕрремĕш хут хутшăннăскерсене, куллен практикăллă пулăшу парса пыни кирлĕ. Пухусене халь çĕнĕлле, урăхла туса ирттермелле. Пухусенче кĕске те усăмлă докладсем, пысăк мар тата витĕмлĕ выступленисем пулмалла, тĕплĕн шухăшланă практикăллă решенисем йышăнмалла. Парторганизаци руководителĕн кашни коммуниста фронта ĕçлĕ пулăшу парас ĕçе хутшăнтарса пымалла, пĕрлехи пухусен тата çÿлте тăракан организацисен решенийĕсем мĕнле пурнăçа кĕрсе пынине хыттăн сăнаса пымалла. Çак мĕнпур ĕçсенче парти райкомĕсен парти работникĕсене туллин пулăшса пымалла, вĕсене канашсем памалла тата вĕсенчен хăйсен обязанноçĕсене пĕр ÿпкелешмелле мар пурнăçа кĕртсе пыма ыйтмалла. Парторганизацисенчи ĕçсемшĕн райком инструкторĕсен ответлăхне хăпартмалла. Инструкторсен пуçламăш организацисенче час-часах пулмалла, секретарьсемпе, вĕсен заместителĕсемпе тата уйрăм коммунистсемпе тăтăшах калаçмалла, вĕсене ĕçе вăрçă вăхăтне тивĕçлĕ йĕркепе урăхлатса çĕнетме пулăшмалла.

Вăрçă вăхăтĕнчи условисем парти организацийĕсенчен хăйсем анлă массăсемпе çыхăнса тăрассине ывăнма пĕлмесĕр çирĕплетсе пыма ыйтаççĕ. Ленин—Сталин партийĕ халĕ миллионшар совет çыннисене тăван çĕршыв чыслăхĕпе ирĕклĕхĕшĕн фашистла тискер ордасене хирĕç çапăçăва хавхалантарса ертсе каякан малта пыракан чи организованнăй отряд пулса тăнине пирĕн çĕршыври ĕççыннисем курса тăраççĕ. Вăрçăн хаяр кунĕсенче тăван çĕршывăн çуламлă патриочĕсем хăйсем партипе çывăх тăнине организациллĕн çирĕплетсе хăварма тăрăшаççĕ. Парти речĕсене малалла ÿстерсе пырассине эпир чарса тăма пултараймастпăр, çакна тума пирĕн нимĕнле право та çук. Парти ретне уйрăмăн суйласа илес ленинла-сталинла принципа çирĕппĕн пурнăçа кĕртсе пырса, парти ретне «ушкăнăн» илессине сирсе ярса, пирĕн парти ретне малта пыракан рабочисене, колхозниксене, служащисене илмелле; çамрăк коммунистсене воспитани парас ĕçе тĕпренех лайăхлатмалла, кандидатсен стажне тытса пырассине коммунистсен парти членне кĕме ĕмĕтленекенсемшĕн чи пысăк тĕрĕслÿ вырăнне хурса, тĕплĕн туса пымалла. Халлĕхе çамрăк коммунистсене воспитани парас ĕç пирĕн тивĕçлĕ виçере тăмасть-ха. Çавăнпа та уйрăм организацисенче срок иртсе кайнă парти кандидачĕсен хисепĕ пысăк процент йышăнса тăрать.

Отечественнăй вăрçă кунĕсенче массăллă-политикăллă тата агитациллĕ ĕç питех те пысăк вырăн йышăнса тăрать. Парти организацийĕсен обязанноçĕ—çак ĕçе большевиксен чăнлăхлă, хумхантарулла сăмахне кашни рабочин, кашни колхозникăн тата кашни интеллегентăн чĕри патне çитерес шутпа йĕркелесси пулса тăрать. Большевикла чăнлăхлă та хумхантарулла сăмахпа пирĕн ĕççыннисене геройла ĕçе, паттăрла кĕрешĕве чĕнмелле, массăсене фронта пур енĕпе те пулăшу парса пырас ĕçе организацилеме çĕклемелле. Большевикла агитацие куллен те тăтăшах туса пымалла. Агитаторăн путевка парассине кĕтсе тăмалла мар. Ăнланулла рабочипе работницăн кашни ирĕклĕ кунне, кашни ирĕклĕ сехетне уйрăм çынсем хушшинче агитаци тăвас ĕçе ямалла»,—тесе

(Юлашки 2-мĕш страницăра)

Партиллӗ-политикӑллӑ ӗҫе малалла вӑйлатса пырассишӗн

(Юлашки, пуҫламӗшӗ 1-мӗш страницӑра)

ҫырнӑ В. И. Ленин. Кашни коммунист агитатор пулма тивӗҫлӗ. Агитациллӗ ӗҫе предприятисенчи, колхозсенчи, ялсенчи чӑн-чӑн малта пыракан ҫынсене явӑҫтармалла. Ҫакӑ вӑл агитациллӗ ӗҫе ӗненмеллерех тата витӗмлӗрех тума хушать. Акитацин пур майӗсемпе те усӑ курни кирлӗ: массӑллӑ пухусенче тӑвакан докладсем, митингсем, калаҫусем, Совет Информаци Бюровӗн пӗлтерӗвӗсене вуласа панисем, плакатсем, лозунгсем т. ыт. те. Кӗркуннепе хӗллехи вӑхӑтра вулав ҫурчӗсем, колхозри клубсем, библиотекӑсем уйрӑмах пысӑк вырӑн йышӑнса тӑраҫҫӗ. Калас пулать, вӗсенчен нумайӗшӗсем хальхи вӑхӑтра питех те ҫителӗксӗр ӗҫлеҫҫӗ. Партин уйрӑм райкомӗсем, ҫакӑн пирки ВКП(б) Советски райкомне ятарласа асӑрхаттарнӑ пулин те, вулав ҫурчӗсемпе клубсем ҫине кирлӗ пек ҫавӑрӑнса пӑхмаҫҫӗ. Политпросвет учрежденийӗсен ӗҫне тӗпренех лайӑхлатмалле, вӗсене ялти масӑллӑ-агитациллӗ ӗҫӗн чӑн-чӑн центрӗсем туса хумалла.

Политикӑллӑ агитацин тӗп никӗсӗнче Сталин юлташ радио тӑрӑх тухса каланӑ историллӗ сӑмах пулмалла. Пирӗн тӑван ҫӗршыв умне тухса тӑнӑ пысӑк хӑрушлӑх ҫинчен агитаторсен массӑсене кунсерен, сехетсерен аса илтерсе тӑмалла. Хӗрхенӳсӗр те хаяр тӑшман «эпир тар юхтарса ӗҫленӗ ҫӗрсене туртса илес, хамӑр вӑйпа ӗҫлесе тунӑ тырпула тата нефте туртса илес тӗллеве лартать. Вӑл помещиксен влаҫне каялла тавӑрас, царизма каялла тавӑрас, вырӑссен, украинецсен, белоруссен, литовецсен, латышсен, эстонецсен, узбексен, тутарсен, молдавансен, грузинсен, армянсен, азербайджансен тата Совет Союзӗнчи ытти ирӗклӗ халӑхсен нациллӗ культурипе нациллӗ государственноҫне пӗтерсе хурас тӗллеве лартать, вӗсене нимӗҫлетес, вӗсене нимӗҫ князӗсемпе баронӗсен чурисем туса хурас тӗллеве лартать» (Сталин). Ҫакӑн ҫинчен ӗҫсыннисене ывӑнма пӗлмесӗр ӑнлантарса парса пыни кирлӗ. Ҫакна ӑна фашистла мерзавецсем аманнӑ красноармеецсенчен, ватӑ ҫынсенчен, хӗрарӑмсемпе ачасенчен тискеррӗн мӑшкӑлланни ҫинчен калакан витӗмлӗ фактсемпе кӑтартса памалла. Совет патриочӗсен чӗрисенче тӑшмана курайман хаярлӑхӑн сӳнми ҫулӑмне, тӑшмана хӗрхенме пӗлмен хаярлӑх ҫулӑмне, пирӗн пиччесемпе шӑллӑмсен, аттесемпе аннесен, аппасемпе йӑмӑксен, пирӗн ачасен юнӗпе асапӗсемшӗн тавӑрас хаярлӑхӑн ҫулӑмне чӗртсе пымалла.

Ӗҫсыннисене сыхӑлӑхлӑ, организациллӗ, дисциплинӑллӑ пулма вӗрентмелле, вӑрӑ-хурахсемпе ҫаратса аркатакансен гитлерла бандине ҫӗнтерессишӗн кирек мӗнле ҫухату тума та хатӗр тӑма вӗрентмелле.

Массӑллӑ-политикӑллӑ агитаци ӗҫлӗ те витӗмлӗ агитаци пулма тивӗҫлӗ. Вӑл хуҫалӑх задачисемпе таччӑн ҫыхӑнса пымалла. Правительствӑн питех те кирлӗ заданийӗсене тата фронт заказӗсене хӑвӑрт пурнӑҫа кӗртсе пырас ӗҫре пулӑшса пымалла.

Сиенлӗ тимсӗрлӗхе, нимӗн ҫинчен шухӑшламасӑр пурӑнассине, йӑваш чунлӑха тӗппипех пӗтерес пулать, хамӑрӑн ӗҫе вӑрҫӑ вӑхӑтне тивӗҫлӗ йӗркепе, тӑшмана нимӗнле каҫару паман йӗркепе урӑхлатса ҫӗнетмелле. Массӑллӑ-политикӑллӑ агитаци ӗҫне пӗтӗмпех ҫак задачӑна пӑхӑнтармалла.

Пирӗн большевикла пичет питех те пысӑк вырӑн йышӑнса тӑрать. Пичетри пропаганда парти лозунгӗсене массӑсем патне ҫитермелли чи кирлӗ средство, массӑсене ҫӗклемелли чи кирлӗ средство пулса тӑнӑ, вӑл малалла та ҫапла пулса тӑрать. Пирӗн республикӑри тата районсенчи хаҫатсем вӑрҫӑ обстановкине кура хӑйсен тематикине тата ыйтусене ҫутатса пырас формӑсене урӑхлатрӗҫ. Анчах та вӗсем критиклекен материалсем пичетлеме чарӑнса тӗрӗс мар турӗҫ. Пирӗн ӗҫри лайӑх енсене анлӑн кӑтартса пынипе пӗрлех, типтерлӗ мар руководительсене критиклемелле, вӗсен ҫитменлӗхӗсене кӑтартса памалла, хӑйсен ӗҫӗнчи ҫитменлӗхсене вӑрҫа пула тухса тӑнӑ йывӑрлӑхсемпе тӳрре кӑларма пӑхакансене тӑрӑ шыв ҫине кӑларса пымалла.

Вӑрҫӑ вӑхӑтӗнчи условисенче советсен, профсоюзсен, комсомолӑн тата ытти мӗнпур обществӑллӑ организацисен вырӑнӗ чылаях ӳсет. Парти организацийӗсен ӗҫсынни депутачӗсен Советӗсене, профсоюзсене, оборона организацийӗсене ертсе пырас ӗҫе вӑйлатмалла. Отечественнӑй аслӑ вӑрҫӑ кунӗсенче Ленинла—Сталинла комсомол умне питех те пысӑк задачӑсем тухса тӑраҫҫӗ. Комсомол яланах большевикла партин шанчӑклӑ помощникӗ тата хӑватлӑ резервӗ пулса тӑнӑ, пулса тӑрать те. Парти организацийӗсен комсомола куллен пулӑшса пымалла, хальхи саманта кура ӗҫе урӑхлатса ҫӗнетме пулӑшмалла, комсомолӑн вӑйӗсемпе хӑвачӗсене республикӑн политикӑллӑ-хуҫалӑхлӑ пурнӑҫне явӑҫтарса пымалла.

Халӗ, совет халӑхӗ Германи фашизмне хирӗҫ хаяррӑн тӑрса ҫапӑҫнӑ аслӑ кунсенче, партиллӗ-политикӑллӑ тата хуҫалӑх ӗҫне пӗтӗмӗшпех фронта тӗреклетес задачӑсене пӑхӑнтармалла.

Пирӗн ҫӗршыв—ҫар лагерӗ. Эпир фронта тӗреклетесси ҫинчен пӗтӗмӗшлӗ калаҫусем ҫаптарса ларма пултараймастпӑр. Хӗҫпӑшал тытма пултаракан мӗнпур ӗҫсыннисене пирӗн кучухнехи ҫапӑҫӑва туса пыма ҫар ӗҫне тӗплӗн вӗрентсе хатӗрлемелле. Оборонӑн Государственный Комитечӗ пурне те обязательнӑй йӗркепе ҫар ӗҫне вӗрентесси ҫинчен йышӑннӑ постановлени ҫак тӗллеве лартать те ӗнтӗ. Парти организацийӗсен всевобуча кӑтартуллӑн туса ирттерме, лайӑх вӗрентсе хатӗрленӗ пысӑк квалификациллӗ воинсен, Ленин—Сталин ӗҫне чӗререн парӑннӑ воинсен, тӑван ҫӗршывшӑн, чыслӑхпа ирӗклӗхшӗн юлашки сывлӑш тухиччен ҫапӑҫма хатӗр тӑракан воинсен ҫӗнӗ полкӗсемпе дивизийӗсене вӗрентсе хатӗрлеме военкоматсене пулӑшмалла.

Фашистсем пирӗн инҫетри тыла диверсантсем, шпионсемпе провокаторсем яни ҫинчен манмалла мар. Пирӗн революциллӗ сыхӑлӑха татах та ҫӳлерех ҫӗклемелле, предприятисене, колхозсен пурлӑхӗпе учрежденисене сыхлас ӗҫе вӑйлатмалла, суя хыпарсем саракан пӑшӑлтисемпе сӳпӗлтисене пӗр хӗрхенӳсӗр тӑрӑ шыв ҫине кӑларса, «хӑйсен паникерствипе тата хӑравҫӑлӑхӗпе оборона ӗҫне чӑрмантаракансене, вӗсем камне-мӗнне пӑхса тӑмасӑрах, пурне те ҫийӗнчех военнӑй трибунал судне памалла» (Сталин).

1919 ҫулти октябрь уйӑхӗнчи хаяр кунсенче мобилизациленӗ рабочисене чӗнсе аслӑ Ленин хӑйӗн сӑмахӗнче ҫапла каланӑ: «Положени питех те йывӑр. Анчах та эпир шикленсе ӳкместпӗр, мӗншӗн тесен эпир пӗлетпӗр, Совет республикишӗн йывӑр положени килсе тухсан кашнинчех рабочисем тӗлӗнмелле хастарлӑхпа паттӑрлӑх кӑтартаҫҫӗ, хӑйсен примерӗсемпе войскӑсене вӑй кӗртсе хавхалантараҫҫӗ тата вӗсене ҫӗнӗ ҫӗнтерӳсем патне ертсе каяҫҫӗ».

Обстановка йывӑрлӑхне, пирӗн тӑван ҫӗршыв умне тухса тӑнӑ хӑрушлӑха вӗҫне ҫитиччен ӑнланса илмелле пирӗн, мирлӗ вӑхӑтри шухӑш-кӑмӑлсене пӑрахас пулать, йӑваш чунлӑ пулма, тимсӗрлӗхлӗ пулма пӑрахас пулать, хамӑрӑн мӗнпур вӑйсене Хӗрлӗ Ҫара пулӑшма, сӗмсӗр тӑшманӑн ҫӗнӗ атакисене сирсе яма тата хура-хӑмӑр чумана—Германи фашизмне ҫӗр ҫинчен шӑлса пӑрахма хурас пулать.

Питех те пысӑк хӑрушлӑх килсе тухнӑ самантра хамӑрӑн хурҫӑ ретсене большевикла партин никам ҫӗнтереймин ялавӗ тавра, тӑшмана татӑклӑнах ҫӗнтерме пире кӗрешӗве ертсе каякан аслӑ Сталин тавра татах та тачӑрах пӗтӗҫтерсе тӑратар!

Совет Информаци Бюровӗнчен

Октябрӗн 23-мӗшӗнчи каҫхи пӗлтерӳ

Октябрӗн 23-мӗшӗнче пирӗн войскӑсем пӗтӗм фронтра ҫапӑҫусем туса пынӑ. Можайск тата Мало-Ярославец енӗсенче нимӗҫсен фашистла войскисем пирӗн позицисем ҫине темиҫе хутчен те хаяррӑн атакӑланӑ. Нимӗҫсен атакисене сирсе янӑ, тӑшмана пысӑк ҫухатусем кӳнӗ.

Октябрӗн 22-мӗшӗнче нимӗҫсен 37 самолетне пӗтерсе тӑкнӑ. Пирӗн 11 самолет пӗтнӗ.

Тӗплӗн палӑртнӑ даннӑйсем тӑрӑх, октябрӗн 22-мӗшӗнче Мускав патӗнче нимӗҫсенне малтан пӗлтернӗ пек 16 самолет мар, 24 самолет персе антарнӑ. Октябрӗн 23-мӗшӗнче Мускав патӗнче противникӑн 4 самолетне персе антарнӑ.

* * *

Пирӗн пӗр авиасоединени октябрӗн 22-мӗшӗнче нимӗҫсен 100 танкне, пехотӑпа ҫар снаряженийӗ турттарса пыракан автомашинисене 250 ытла тата тӑшманӑн пехотине пӗр батальона ҫити пӗтерсе тӑкнӑ.

* * *

Фронтӑн Ҫурҫӗр-Хӗвеланӑҫ енче ҫапӑҫакан пирӗн пӗр часть танксен ҫапӑҫӑвӗ вӑхӑтӗнче противника пысӑк ҫухатусем кӳнӗ. Темиҫе сехет хушшинче ҫак часть нимӗҫсен 15 танкне, 10 орудине, минометсен темиҫе батарейине тата салтакӗсемпе офицерӗсене 600 ҫын ытла пӗтерсе тӑкнӑ.

* * *

Калинин тата Смоленск облаҫӗсен нимӗҫсем оккупациленӗ районӗсенчен партизансен виҫӗ отрячӗ ҫавтерп хӑюллӑн ҫапӑҫни ҫинчен пӗлтереҫҫӗ. Партизансен отрячӗн командирӗ И. юлташ хӑйӗн разведкинчен станцисенчен пӗринче нимӗҫсен пысӑк десанчӗ анса юлни ҫинчен донесени илнӗ. И. юлташ хӑйӗн мӗнпур группине станци сывӑхне илсе пырса, ҫӗрле нимӗҫсен лагерӗ ҫине пырса тапӑннӑ. Ҫак тапӑну нимӗҫсемшӗн пачах та кӗтмен ҫӗртен пулнӑ. Фашистсен салтакӗсем хӑраса ӳксе станци ҫулӗсем тӑрӑх тӗрлӗрен енне тарма тытӑннӑ. Ҫапӑҫун ҫӗрлехи условийӗсемпе отрядри боецсем чаплӑн усӑ курнӑ. Гранатӑсемпе тата штыксемпе ҫапӑҫса, партизансем нимӗҫсен салтакӗсемпе офицерӗсене 300 ҫынна ҫити вӗлерсе пӗтернӗ. Ытти фашисчӗсем тарнӑ.

П. юлташ командир пулса ертсе пыракан партизансен отрячӗ противникӑн пысӑк транспорчӗ ҫине ӑнӑҫлӑн пырса тапӑннӑ. Отрядри боецсем фашистсен икӗ танкне ҫӗмӗрнӗ, боеприпассем тиенӗ 6 грузовой автомашинине ҫунтарса янӑ тата нимӗҫсен салтакӗсемпе офицерӗсене 24 ҫынна вӗлернӗ. Д. юлташ командир пулса ертсе пыракан отряд нимӗҫсене хирӗҫ ҫапӑҫнӑ чухне тӑшманӑн противотанковӑй икӗ орудине тата 160 снаряд тытса илнӗ, тӑшманӑн салтакӗсемпе офицерӗсене 100 ҫын ытла тата ҫар снаряженийӗ тиенӗ 6 автомашинине пӗтерсе тӑкнӑ.

* * *

Совет патриочӗсем Хӗрлӗ Ҫар валли хӗҫпӑшал тата снаряжени туса кӑларассине пӗрмаях ӳстерсе пыраҫҫӗ. Мускаври «Красный пролетарий» заводӑн пӗрремӗш цехӗ ӑнӑҫлӑн ӗҫлесе пырать. Расточник Кукреев хӑйӗн куллен нормине 200-шер процент тата унтан та ытларах тултарса пырать. Сверловщик Орлов пӗр сменӑра 3 норма тултарать. Савалакансем Фомочкин, Васильев тата ыттисем нумайӗшӗ сменӑра икшер норма ытла ӗҫлесе пыраҫҫӗ. Пӗрремӗш цехри старший мастер Иван Яковлевич Щербаков, коллективри пӗтӗм рабочисен шухӑшне пӗлтерсе, ҫапла каланӑ: «Ирсӗр тӑшмана аркатса тӑкмашкӑн эпир хамӑрӑн Хӗрлӗ Ҫара кирлӗ мӗнпур вооруженисене пурне те ҫителӗклех парса тӑратпӑр тата Хӗрлӗ Ҫара яланах пулӑшса пырӑпӑр».

Воронежри Н-ски заводӑн коллективӗ фронт валли продукци мӗнле пулсан та нумайрах парас тесе пӗтӗм вӑйне хурса ӗҫлет. Фрезеровщик Журихин вӑтамран кунсеренех 5-шер норма, уйрӑм кунсенче 10-шар норма тултарса пырать.

Мускаври Куйбышев ячӗпе тӑракан трансформатор заводӗнчи Фарбер юлташ начальник пулса ӗҫлекен цех питӗ те васкавлӑ задани илнӗ пулнӑ. Ҫавнашкал заказа пурнӑҫлама вӑрҫӑччен 90 ӗҫ кунӗнчен кая мар кирлӗ пулнӑ. Слесарь Шаститко юлташ ҫак ӗҫе 48 сехет хушшинче туса ҫитернӗ. Ярославльри «Победа рабочих» заводри цехсенчен пӗри фронт валли панӑ заказа ахаль чухнехинчен 4 хут хӑвӑртрах пурнӑҫланӑ. «Ылханлӑ тӑшмана ҫӗмӗрсе тӑкмашкӑн боевой снаряжени фронта мӗн чухлӗ кирлӗ—эпир ҫавӑн чухлӗ паратпӑр», теҫҫӗ рабочисемпе инженерсем.

Октябрӗн 24-мӗшӗнчи ирхи пӗлтерӳ

Октябрӗн 24-мӗш ыран тенӗ чух ҫӗрле пӗтӗм фронтра ҫапӑҫусем пулса пынӑ. Можайск тата Мало-Ярославец енӗсенче уйрӑмӑнах вӑйлӑ ҫапӑҫусем пулнӑ.

* * *

Ленинград фронтӗнчи участоксенчен пӗринче пирӗн танксен чаҫӗ противник позицийӗсене ӑнӑҫлӑн атакӑланӑ. Атака туса противникӑнне 2 рота, 14 танк, 18 оруди, минометсен 2 батарейине, боеприпассен складне тата снарядсемпе вӑрҫӑ хатӗрӗсем тиенӗ грузовой автомобильсене нумай пӗтерсе тӑкнӑ.

* * *

Пирӗн пӗр танк хӑйӗн гусеницисемпе тата орудирен персе 80 фашиста яхӑн пӗтерсе тӑкнӑ. Орудирен персе тӑнипе пӗрлех, политрук заместителӗ Богурский юлташ автоматран пеме тытӑннӑ. Атака вӑхӑтӗнче танк ҫинче тӑрса пырса, вӑл хӑйӗн автоматӗнчен противника тӳррӗн персе вӗлерсе пынӑ. Ҫак ҫапӑҫура Богурский тӑшманӑн 20 салтакне тата пӗр офицерне пӗтерсе тӑкнӑ.

* * *

Полесье партизанӗсем нимӗҫсен фашистла мерзавецӗсене пӗр хӗрхенӳсӗр пӗтерсе пыраҫҫӗ. Нумаях пулмасть, райпотребсоюз председателӗсенчен пӗри К. юлташ командир пулса ертсе пыракан партизансен отрячӗ противник танкӗсен чаҫӗ сывхарса пыни ҫинчен пӗлнӗ. Отрядри боецсем засада тунӑ та нимӗҫсен 3 бронемашинине тата пӗр танкне, П. ялне разведкӑна каякансkерсене, сыхласа кӗтсе илнӗ. Фашистсен машинисем засада тӗлне ҫитсессӗнех партизансем вӗсем ҫине ҫунакан шӗвек тултарнӑ бутылкӑсем тата гранатӑсем пеме тытӑннӑ. Нимӗҫ салтакӗсем машинӑсенчен сике-сике тухнӑ та вӑрманалла тарса кӗме хӑтланнӑ, анчах вӗсене совет патриочӗсем тӳррӗн пере-пере пӗтерсе тӑкнӑ. Хӑйӗн разведкинчен нимӗнле хыпар та илеймен пирки, нимӗҫсен командованийӗ П. ялӗ патне татах 5 бронемашина янӑ. Партизансем ҫав машинӑсене те пӗтерсе тӑкнӑ. Тӑшманран тытса илнӗ хӗҫпӑшалсемпе лайӑх хӗҫпӑшалланса, Полесье партизанӗсем октябрӗн малтанхи кунӗсенче нимӗҫ пехотин пысӑк отрячӗ ҫине пырса тапӑннӑ. Ҫапӑҫу пулса иртнӗ хыҫҫӑн ҫул ҫинче нимӗҫ салтакӗсен 45 вилли выртса юлнӑ. Партизансем юсавлӑ 10 мотоцикл, винтовкӑсемпе автоматсем тата боеприпассем нумай тытса илнӗ.

* * *

Чехири тата Моравири лару-тӑру кунран-кун ытларах ҫивӗчленсе пырать. Германи ҫар сучӗсем кунӗн-ҫӗрӗн суд тӑваҫҫӗ, вӗлермелли приговорсем нумай йышӑнаҫҫӗ. Нимӗҫсен радиостанцийӗ Прагӑран пӗлтернӗ тӑрӑх, юлашки вӑхӑтра вӗлермелле тунӑ 300 приговора пурнӑҫа кӗртнӗ. Анчах ҫапах та Германие хирӗҫле выступленисен хисепӗ ӳссех пырать. Германи салтакӗсемпе офицерӗсем Прагӑра та пӗччӗншерӗн урама тухма шикленеҫҫӗ, вӗсем ушкӑнӑн-ушкӑнӑн кӑна ҫӳреҫҫӗ. Чехословаки патриочӗсене хирӗҫ суд машинине кӑна мар ӗҫе янӑ. Гитлеровецсем кӗрешӗве ҫӗкленекен чех халӑхне выҫлӑхпа асаплантарса вӗлересшӗн. Оккупантсем мӗнпур продовольствине тата куллен кирлӗ таварсене пӗтӗмпех туртса илнӗ. Мӗнпур ҫӑва, пахча-ҫимӗҫсене Германие турттарса кайнӑ. Нимӗҫсем фабрикӑсемпе заводсене хӑйсен аллине тытса илеҫҫӗ. Пысӑк мар ремесленнӑй мастерскойсене те хуҫисенчен турта-турта илеҫҫӗ. Оккупантсен ӗҫӗсене хирӗҫ тарӑхнине палӑртма хӑякан чех рабочийӗсене ҫавӑнтах предприятисенчен ӗҫрен кӑларса яраҫҫӗ.

Нимӗҫ самолечӗсем Мускав ҫине вӗҫсе килни

Октябрӗн 22—23-мӗшсенче нимӗҫ самолечӗсен темиҫе группи Мускав ҫине вӗҫсе килнӗ. Тӑшман самолечӗсен пысӑк пайне зенитнӑй батарейӑсенчен персе тата пирӗн истребительсем сапаласа янӑ, вӗсене Мускав ҫине вӗҫсе кӗме паман. Хула районӗ ҫине вӗҫсе пынӑ самолетсен пӗр пайӗ пурӑнмалли ҫуртсем ҫине фугаснӑй бомбӑсем тӗлли-паллисӗр пӑрахнӑ. Вӑрҫӑ ӗҫӗшӗн кирлӗ е промышленность объекчӗсенчен пӗри те сиенленмен. Вилнисем[illegible] аманнисем пур.

Ютҫӗршыв корреспонденчӗсен черетлӗ пресс-конференцийӗнче

Октябрӗн 23-мӗшӗнче ютҫӗршыв корреспонденчӗсен черетлӗ пресс-конференцийӗ пулса иртнӗ. Унта Совет Информаци Бюровӗн начальник заместителӗ С. А. Лозовский юлташ ҫакӑн ҫинчен пӗлтернӗ:

Эпир паян хамӑрӑн ӗҫе Куйбышев хулинче ҫӗнӗрен тытӑнатпӑр. Кунта кӗске вӑхӑтлӑха правительствӑн пӗр пайӗ тата хӑшпӗр наркоматсем куҫса килнӗ. Сталин юлташ пуҫ пулса тӑракан Оборонӑн Государственный Комитечӗ Мускаврах тӑрать. Правительствӑн пӗр пайӗ Куйбышев хулине куҫса килни вӑл Мускава хӳтӗлес ӗҫ вӑйсӑрланнине нимӗн чухлӗ те пӗлтермест. Пачах урӑхла, оборона ӗҫне организацилесси татах та хӑватлӑнрах, татах та ҫирӗппӗнрех пулса пырӗ. Ҫакӑ вӑл Совет правительстви ССР Союзӗнчи халӑхсем гитлерла Германие пуҫӗпех ҫапса аркатиччен ҫапӑҫассине пӗлтерет.

Фронт участокӗсенчен пӗринче, Можайск енче, тӑшман шӑтарса кӗнӗ самантра Мускава пушатассине дипломатиллӗ корпуса тата центрти учрежденисемпе наркоматсен пӗр пайне хӑрушӑ мар вырӑна илсе тухас задачӑна асра тытса, тӑшмана хирӗҫ тӑрассине организацилес ӗҫе лӑпкӑрах обстановкӑра малалла сарса пырас задачӑна шута илсе тунӑ.

Совет Союзӗн ҫухатӑвӗсемпе тыткӑна лекнисен шучӗ пирки Германин пропаганда министерстви фантазиллӗ даннӑйсем пичетлесе кӑларнӑ. Нимӗҫсем, сӑмахран, вӑрҫӑн тӑватӑ уйӑхӗ хушшинче совет авиацийӗн 14 пин ҫурӑ самолет пӗтнӗ тесе пӗлтереҫҫӗ. Вӑрҫӑ пуҫламӗшӗнче нимӗҫсем Совет Союзӗнче пӗтӗмпе те 6.000 самолет кӑна тесе тата ҫав самолетсене нимӗҫсем вӑрҫӑн малтанхи уйӑхӗнчех пӗтерсе тӑкнӑ тесе ҫирӗплетсе каланине шута илсен, вара Хӗрлӗ Ҫарӑн хӑйӗн пулнӑ самолечӗсенчен иккӗ ҫурӑ хут ытларах самолет пӗтнӗ пулать. Каламасӑрах паллӑ, ҫакӑ вӑл нимӗн те мар, статистикӑллӑ фальшивка кӑна пулса тӑрать. Нимӗҫсем малалла: совет ҫарӗ тек ӗнтӗ ура ҫине тӑма пултараймасть, тесе калаҫҫӗ. Ҫавӑн ҫинченех журналистикӑри паллӑ сӗтӗрӗнчӗк, мӗнпур тӗнче тӑрӑх Америка паспорчӗпе ҫӳрекенскер, Геббельс агенчӗ нимӗҫ Карл фон Вигант та ҫырать. Ҫавӑн йышши калаҫусене нимӗҫсенчен эпир пӗрре кӑна мар илткеленӗ. Вырӑссем кун пек чухне ҫапла калаҫҫӗ: ку вӑл—кивӗ ҫурӑк чана ҫӗнӗлле янратма хӑтланни, теҫҫӗ. Совет ҫарӗ пурӑнать тата тӗрекленсех пырать, ӑна нимӗнле ура ҫине тӑратасси те кирлӗ мар. Халӗ пулса тӑнӑ обстановкӑна Совет правительстви вӗҫне ҫитиех тавҫӑрса тӑрать. Ҫавӑнпа та ӗнтӗ, нимӗҫ захватчикӗсене хирӗҫ малалла хаяррӑн кӗрешсе пырас ӗҫре ҫӗршывӑн мӗнпур чӗрӗ вӑйӗсемпе материаллӑ ресурсӗсене организацилес тата вӗсемпе ӑнӑҫлӑнрах усӑ курас тесе, правительствӑн пӗр пайне тата хӑшпӗр Наркоматсене Мускавран Куйбышева куҫарнӑ.

Нимӗҫсен пропаганда министерстви тата журналистикӑри Вигант йышши вӗт-шакӑр жуликсем: Совет Союзӗ ҫӗнӗ ҫарсем пӗтӗҫтерсе тӑратма пултараймасть, тесе сӳпӗлтетеҫҫӗ. Нимӗҫсем часах акӑ хӑйсен ӗмӗчӗсене чӑнлӑх вырӑнне хунине ирӗксӗрех йышӑнӗҫ. Хӑйсен калаҫӑвӗсем мӗнтери ӑссӑр пулнине фашист-господасем час акӑ хӑйсемех практикӑра ӑнланса илӗҫ. Вӗсем практикӑра ҫакна ӑнланса илӗҫ: пирӗн вӑйсем пӗтмен кӑна мар, вӗсем ӳсеҫҫӗ тата малалла та ӳссех пырӗҫ. Нимӗҫсем хӑйсен тата вассалсен радиостанцийӗсем урлӑ, совет ҫарне ҫапса аркатнӑ тесе, темӗн чухлӗ янраса ҫуйӑхсан та, никам сирейми пӗр факт ҫаплипех юлать: Пӑрлӑ океанран пуҫласа Хура тинӗс патне ҫитиччен тӑсӑлакан фронтра Хӗрлӗ Ҫар геройла кӗрешӳ туса пырать; кунта тата ҫакна каламалла, нимӗҫсем юлашки 20 кун хушшинче тунӑ ҫухатусем 300.000 ҫынна ҫитрӗҫ те ӗнтӗ. Ҫакӑ вӑл нимӗҫсен верховнӑй командованийӗпе нимӗҫсен пропаганда министерстви пӗр намӑса пӗлмесӗр суйнине, ҫавӑн пек суйса нимӗҫ халӑхӗн пуҫне тата тӗнчери обществӑллӑ шухӑша арпаштарса яма хӑтланнине татах та тепӗр хут кӑтартса парать.

Гитлер Хӗвелтухӑҫ фронтӗнчи вӑрҫа хӗле кӗричченех вӗҫлетӗп тесе каппайса пӗлтернисем арканса кайнӑ та ӗнтӗ. Мӗншӗн тесен, пӗрремӗшӗнчен, Гитлер хӑй каппайса сӑмах панӑ пек Мускавпа Ленинграда темиҫе кун хушшинче илме пултараймарӗ; иккӗмӗшӗнчен тата, ССР Союзӗнче пэтенсемпе дарлансем, капитулянтсем ҫук. Мӗнпур совет ҫыннисем пӗр ӗмӗтпе—вӗҫне ҫитиччен ҫапӑҫас, урса кайнӑ нимӗҫ фашизмне пуҫӗпех те татӑклӑнах ҫапса аркатиччен, нимӗҫ захватчикӗсене тӗппипех пӗтерсе тӑкиччен ҫапӑҫас ӗмӗтпе, иксӗлми ҫирӗплӗхпе хавхаланса ҫӗкленнӗ.

Англи авиацийӗн сентябрьти ӗҫӗсем

ЛОНДОН, октябрӗн 23-мӗш. (ТАСС). Рейтер агентстви Англи авиацийӗ сентябрь уйӑхӗ хушшинче Германи ҫинче тата Германия оккупациленӗ территори ҫинче тунӑ ӗҫсен результачӗ ҫинчен даннӑйсем пичетленӗ. Агентство даннӑйӗсем тӑрӑх, Англи авиацийӗ Германи авиацийӗ 1940 ҫулти сентябрьте Англи ҫине сывлӑшран тунӑ наступленире тӳснӗ ҫухатуран 6 хут сахалтарах ҫухатнӑ. 1941 ҫулти сентябрьте Англи авиацийӗ 173 самолет ҫухатнӑ, Германия 1940 ҫулти сентябрьте 1089 самолет ҫухатнӑ. Ҫӗрлехи вӗҫевсенче Англин 83 самолет пӗтнӗ, кӑнтӑрла—90 самолет. Ҫав вӑхӑт хушшинчех Англи авиацийӗ противникӑнне 134 самолет пӗтернӗ, вӑл шутран 119 само-ҫанталӑк начар пулнӑ пулсан та, Англи авиацийӗ Англире, Ҫурҫӗр-Хӗвелтухӑҫӗнче тата Российӑра туса ирттернӗ операцисенче противникӑнне 196 самолет пӗтернӗ. Англин пур фронтсенчи ҫухатӑвӗсене пӗрле шутласан, вӑл 204 самолет ҫухатнӑ. Сентябрь уйӑхӗнче ҫанталӑк начар пулнӑ пулсан та, Англи авиацийӗ противник территорийӗ ҫине вӗҫе-вӗҫе кайса ӑнӑҫлӑн тапӑннӑ. Германин ҫар тата промышленность об'екчӗсенчен 15-шӗ ҫине 28 хут вӗҫсе кайса тапӑннӑ. Франкфурт хулине тӑватӑ хут, Берлин, Штеттин тата Гамбург хулисене виҫшер хут тапӑннӑ. Чи хаяр тапӑнусем—Берлина тапӑннисем пулнӑ. Германия оккупациленӗ территоринчи ҫар об'екчӗсенчен 26-шне тапӑннӑ, вӗсем ҫине 47 хут вӗҫсе пынӑ. Пӗтӗмпе сентябрь уйӑхӗ хушшинче Англи авиацийӗ, 148 хут вӗҫсе кайса, тӗрлӗ державӑсен 82 об'ектне тапӑннӑ. Ҫак хушӑрах Англи авиацийӗ Ҫурҫӗр тинӗсӗнче тата Европӑн Атлантика ҫыранӗсем патӗнче противникӑнне 53 карап путарнӑ е сиенленӗ. Вӑтаҫӗр тинӗсӗнче Англи авиацийӗ 48 пароход путарнӑ е сиенленӗ.

* * *

ЛОНДОН, октябрӗн 23-мӗш. (ТАСС). Авиаци министерстви тата шалти ӗҫсемпе шалти хӑрушсӑрлӑхӑн министерстви кӑларнӑ коммюникере ҫапла каланӑ: октябрӗн 23-мӗш ыран тенӗ чух ҫӗрле Англи бомбардировщикӗсем Хӗвеланӑҫ Германири ҫар об'екчӗсем ҫине вӗҫсе пырса тапӑннӑ. Ку ҫӗр Англи ҫине вӗҫсе килнӗ нимӗҫ самолечӗсен шучӗ нумай мар. Вӗсем хӑшпӗр пунктсенче, пуринчен ытларах Ҫурҫӗр Уэльсра тата Мерси юханшывӗн районӗнче бомбӑсем пӑрахнӑ. Сиен пысӑк мар. Жертвӑсем пур. Темиҫе ҫынна вӗлернӗ. Ҫӗркаҫиччен тӑшманӑнне виҫӗ самолет персе антарнӑ.

Неаполе тапӑнни ҫинчен тӗплӗрех пӗлтерни

ЛОНДОН, октябрӗн 23-мӗш. (ТАСС). Англин Ҫывӑх Хӗвелтухӑҫӗнчи хӗҫпӑшаллӑ вӑйӗсен командованийӗ коммюнике кӑларнӑ. Коммюникере Англи авиацийӗ Неаполе тапӑнни ҫинчен тӗплӗн пӗлтернӗ. Итальянецсем хӑйсем ирӗксӗрех йышӑннӑ тӑрӑх та, Неаполе пит пысӑк сиен кӳнӗ. Коммюникере ҫапла каланӑ: октябрӗн 22-мӗш ыран тенӗ чух ҫӗрле Англин йывӑр бомбардировщикӗсем Неапольри ҫар об'екчӗсем ҫине ӑнӑҫлӑн вӗҫсе пырса тапӑннӑ. Вут хыптаракан бомбӑсем пӑрахнӑ. Хулара нумай тӗлте пушарсем тухнӑ, тинӗс-ҫар складӗнче тата чугунҫул станцинче уйрӑмах пысӑк пушарсем пулнӑ. Хулара нумай ҫуртйӗр ишӗлсе аннӑ. Ҫавӑн пекех Англи самолечӗсем Сицили ҫине те бомбӑсем пӑрахнӑ. Катанире тата ытти хуласенче те пушарсем тухнӑ. Ҫак операцире пулнӑ Англи самолечӗсем каялла хӑйсен базисене пурте чиперех тавӑрӑннӑ.

Нимӗҫсен инҫете перекен артиллерине пысӑк сиен тунӑ

НЬЮ-ЙОРК, октябрӗн 23-мӗш. (ТАСС). Тобрукран хӗвелтухӑҫнерех ҫӳрекен Англи ҫар карапӗсенчен пӗрин ҫинче Ассошиейтед пресс агентствин корреспонденчӗ пур. Ҫав корреспондент ҫапла пӗлтерет: октябрӗн 23-мӗш ыран тенӗ чух ҫӗрле Англи ҫар карапӗсем кӗтмен ҫӗртен нимӗҫсен Хӗвеланӑҫ Сицилире тӑракан инҫете перекен артиллерийӗ ҫине персе пысӑк сиен тунӑ. Противникӑн нумай орудийӗсене пӗтерсе тӑкнӑ, тесе шутлаҫҫӗ.

Ответлӑ редактор В. Я. ЯКОВЛЕВ.

Хӗрлӗ Ҫар боецӗсем валли ӑшӑ тумтирсем

КӲКЕҪ. Заводской ялсоветӗнчи колхозсем Хӗрлӗ Ҫара пулӑшас ӗҫе активлӑн хутшӑнчӗҫ. Колхозниксем 192 тир, 24 мӑшӑр ҫӑм тӑла, 46 мӑшӑр алшиш, 30 мӑшӑр тӑлха, 136 килограмм ҫӑм пухса пачӗҫ.

Шемшерти вӑтам шкул учителӗсен коллективӗ 18 тир, 4 мӑшӑр алшиш, 2 мӑшӑр ҫӑматӑ, 7 алшӑлли панӑ. Ҫавӑн пекех, Тулик-Хурӑски вӑтам шкулӗн учителӗсем те 13 тир, 5 килограмм ҫӑм, 5 мулаххай, 2 мӑшӑр ҫӑматӑ, 4 мӑшӑр пир тӑла, 3 мӑшӑр алшиш панӑ.

Пухнӑ чӗртаварсенчен ӑшӑ япаласем хатӗрлессине те вырӑнтах организациленӗ. Шӑнкасри промартель 600 тир туса хатӗрленӗ, 660 килограмм ҫӑмран ҫӑматӑсем йӑваласа панӑ. Артель кӗрӗк пиншаксем ҫӗлеме ятарласа 9 ҫӗвӗҫ уйӑрнӑ. Кашни ҫӗвӗҫ куллен пӗрер кӗрӗк пиншак ҫӗлет. Кӳкеҫри инвалидсен артелӗ, Хучахматри тата Альгешри промартельсем те ку ӗҫе тытӑннӑ.

Районра Хӗрлӗ Ҫар валли ӑшӑ япаласем хатӗрлессине хакламан учрежденисемпе колхозсем те пур-ха. Уйрӑмӑнах МТС ҫинчен калас пулать. Трактористсемпе комбайнерсем хушшинче ӑшӑ япаласем пухассине профсоюз организацийӗ те, партипе комсомол организацийӗсем те пикенсе тытӑнман, ку ӗҫ хӑй тӗллӗн пулӑсса шанса ларнӑ. Профсоюзӑн райком председателӗ Андреев тата пуҫламӗш парторганизацин секретарӗ ӑшӑ япаласем парассине пуҫарса, ертсе пыма мар, кам мӗнле япала панине те пӗлмеҫҫӗ.

Ӑшӑ тумтирсем пухас тӗлӗшпе ӗҫлеме колхозсенче уйӑрнӑ хӑшпӗр комиссисем массӑллӑ ӑнлантару ӗҫне туса пымаҫҫӗ. Буденный ячӗпе тӑракан колхозри комисси председателӗ—колхоз председателӗ ӑшӑ япаласем панӑ ҫӗре хӑй те хутшӑнман. Паллах, вӑл колхозниксем умӗнче сӑмах тапратса агитацилеме хӑюлӑх тупайман.

ПЕРВОМАЙСКОЕ. Липовка ялсоветне кӗрекен колхозниксем кӗске вӑхӑт хушшинчех 130 тир, 70 килограмм ҫӑм, 35 мулаххай, 18 мӑшӑр алшиш, 14 мӑшӑр тӑлха, 18 мӑшӑр пир тӑла пухса панӑ. Кунсӑр пуҫне колхозниксем оборона фондне 4.265 тенкӗлӗх заем облигацийӗсене хыврӗҫ. Ҫавӑн пекех, «Путь Ленина» колхоз та оборона фондне пӗр ӗне, 20 килограмм ҫу, тата кашни колхозник 5 ӗҫкунӗ ҫине тивекен тупӑша оборона фондне пачӗҫ.

А. КОСОЙКИН.

Вӗренӳ отличникӗсем

Фашизм пирӗн тӑван ҫӗршыва вар-варла тапӑнса кӗнине хирӗҫ Н-ски чаҫри ҫамрӑк красноармеец-курсантсем ҫар ӗҫне отлично вӗреннипе ответлеҫҫӗ. Чӑваш республикинчен килнӗ ҫамрӑк боецсем пур предметсемпе те аван вӗренсе пыраҫҫӗ. Сӑмахран, Артемьев (Ҫӗрпӳ р, Виҫикасси), Ерзубов (Ҫӗмӗрле р, Вӑрман Тӑван), Н. Николаев (Сӗнтӗрвӑрри р, Кайри Шӗнерпуҫ ялӗнчен), Астров (Сӗнтӗрвӑрри р, Уплер), М. Алексеев (Вӑрмар р., Малтикас ялӗнчен), И. Федоров (Канаш р.) т. ыт. боецсем те. Вӗсем юлса пыракан красноармеецсене те яланах пулӑшса пыраҫҫӗ.

Красноармеец **В. РИГОВ.**

Красноярск крайӗ.

Сывлӑшран килсе тапӑнасран сыхланма вӗренес ӗҫ

КӲКЕҪ. Сывлӑшран килсе тапӑнасран сыхланма паянхи куна районӗпе 7907 ҫынна вӗрентсе кӑларнӑ. Вӑл шутран ПВХО 1-мӗш сыпӑкри значокӗн нормине панисем 6770 ҫын, ГСО 1-мӗш сыпӑкри значокӗн нормине панисем 1237 ҫын. Кусемсӗр пуҫне шкулсенче ПВХО кружокӗсем 127 организацилесе, унта 5360 ачана явӑҫтарнӑ. 1941-мӗш ҫул пуҫланнӑранпа ПВХО инструкторӗсене 174 ҫын хатӗрленӗ тата учительсене 88 ҫынна инструктор вырӑнӗнче ӗҫлеме явӑҫтарнӑ.

ПВХО ӗҫне вӗренес ӗҫе Хыркасси тата Лапсар ялсовечӗсенче аван организациленӗ. Хыркасси ялсоветӗнче 305 ҫынна вӗрентсе кӑларнӑ. Кунта Осанова тата Антонова инструкторсем лайӑх ӗҫленӗ. Лапсар ялсоветӗнче 670 ҫынран 421 ҫынна вӗрентсе кӑларнӑ. Кашни колхозрах самозащита групписем организациленӗ, унта 520 звено, 41 колхозра тактикӑлла занятисем туса ирттернӗ.

Тр. ЛОГИНОВ.

РЕДАКЦИ АДРЕСӖ: г. Чебоксары, ул. Володарского, 5, Дом печати. ТЕЛЕФОНСЕМ: редакторӑн — 0—67, редактор заместителӗн — 3—97, редакци секретарӗн — 4—40, пропаганда пайӗн — 4—97, парти пурнӑҫ пайӗн — 7—97, ялхуҫалӑхӗпе промышленность пайӗсен — 0—88, ҫырусемпе рабселькорсен пайӗн — 2—30, дежурнӑйӑн — 6—23, «Ленин ҫулӗпе» журналӑн — 0—85, издательство конторин—0—23.

НТ 7115.

Гор. Чебоксары, типография № 1 Управления издательств и полиграфии при СНК ЧАССР, Заказ № 490. Ф. б. 58 x 84 п. л.